

POSTANOWIENIE

Dnia 21 sierpnia 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Myszka (przewodniczący)

SSN Jan Górski (sprawozdawca)

SSN Antoni Górski

w sprawie z powództwa D. J.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej w B.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 sierpnia 2008 r.,

zażalenia powódki na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 9 maja 2008 r., sygn.

akt I ACa (...),

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odrzucił apelację powódki sporządzoną przez jej pełnomocnika będącego radcą prawnym ze względu na nieuiszczenie od niej opłaty. Podniósł, że skoro powódka wywodziła swoje roszczenie z art. 49¹ ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (jednolity tekst: Dz. U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1116) i w związku z tym korzystała jedynie z ustawowego zwolnienia od opłaty od pozwu, to miała obowiązek opłacenia tego środka odwoławczego. Skoro wniósł go radca prawny bez spełnienia tego obowiązku fiskalnego, to podlegał on odrzuceniu a *limine* na podstawie art. 130² § 3 k.p.c.

W zażaleniu opartym na naruszeniu art. 2 ust. 2 i art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398, dalej „u.k.s.c.”) w zw. z art. 49 i art. 49¹ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych i art.

130² § 3 k.p.c., a także art. 45 ust. 1 w zw. z art. 176 Konstytucji i art. 75 Konstytucji pełnomocnik powódki wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do rozpoznania apelacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wynikające z art. 49 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych roszczenie o przeniesienie na rzecz uprawnionego własności lokalu spółdzielczego jest rozpoznawane w postępowaniu nieprocesowym według przepisów o zniesieniu współwłasności i jego „koszty sądowe postępowania ponosi spółdzielnia”. Rozpoznawane natomiast roszczenie o ustanowienie prawa odrębnej własności lokalu jest rozpoznawane w procesie. Pozew w tym wypadku wolny jest od opłaty sądowej, zaś koszty postępowania sądowego pokrywa spółdzielnia (art. 49¹ *in fine* tej ustawy). Już z tego względu art. 49 ustawy o spółdzielniach nie mógł mieć w sprawie zastosowania i w związku z tym zarzut dotyczący jego obrazy był oczywiście bezpodstawny.

Niewątpliwie zdanie drugie art. 49¹ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych nie jest zharmonizowane z przepisami ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, w której pojęcie kosztów sądowych obejmuje zarówno opłaty sądowe, jak i wydatki. Każda jednak wykładnia musi być racjonalna, tj. nie może prowadzić do absurdalnych wyników. Skoro zatem w analizowanym przepisie opłacie sądowej od pozwu przeciwstawione są koszty postępowania sądowego, to należy dojść do wniosku, że to ostatnie wyrażenie obejmuje tylko wydatki. Jak trafnie wskazał Sąd Apelacyjny powódka w sprawie była więc zwolniona wyłącznie od uiszczenia opłaty sądowej od konkretnej czynności procesowej, tj. od pozwu i powinna była uiścić opłatę sądową od apelacji. Obowiązek ten wynika z art. 3 ust. 1 i 2 pkt 2 w zw. z art. 18 ust. 2 u.k.s.c.

Wskazany wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 maja 2008 r., P 18/07 dotyczy innej kwestii, tj. możliwości odrzucenia a *limine* apelacji wniesionej przez profesjonalnego pełnomocnika dotkniętej brakami określonymi w art. 368 § 1 pkt 1, 2, 3 i 5 k.p.c., a nie istotnego w sprawie braku fiskalnego. Należy zauważyć, że podobne rozwiązanie legislacyjne jak zawarte w art. 130² § 3 k.p.c. zawierał już art. 17 ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity, Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 88 ze zm.). Nałożenie na profesjonalnego pełnomocnika zwiększonych wymagań procesowych samo przez się nie narusza wskazanych norm konstytucyjnych i podyktowane jest koniecznością zapewnienia sprawności postępowania. Na marginesie można zauważyć, że Sąd Najwyższy już wyjaśnił, że jeżeli strona korzysta nieprawidłowo z przysługującego jej prawa do zaskarżenia

orzeczenia sądowego i wskutek tego spotyka się z uzasadnionym odrzuceniem środka odwoławczego nie może skutecznie odwoływać się do art. 45 Konstytucji, ani nawet do art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności dla wykazania, że została pozbawiona możliwości sprawiedliwego rozpatrzenia jej sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2000 r., II CKN 713/00, LEX 51983).

Skoro Spółdzielnia Mieszkaniowa podjęła już uchwałę nr (...)/2007 w sprawie określenia przedmiotu odrębnej własności lokali, to nieuprawnione jest stanowisko, jakoby powódka została wywłaszczona z lokalu mieszkalnego stanowiącego jej własność.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).